

Biopsi i munnen

Berörda enheter

Allmäntandvården, Specialisttandvården, privat tandvård.

Syfte

Förtydliga arbetsgång vid biopsitagning.

PAD (Patologanatomisk diagnostik)

Information här nedan kommer från avdelningen för Oral patologi vid Malmö Universitet. Det är dit som vävnadsprovet från munnen för PAD granskning bör skickas:

Tandvårdshögskolan, Avd för Oral Patologi

205 06 Malmö

Frågor och andra saker kan man få hjälp med via tel. 040-665 84 89 (sekretariat), oralpat@mau.se eller hemsidan:

[Patolog-anatomisk diagnostik | Malmö universitet \(mau.se\)](#)

Remisser skickas per brev till adressen ovan, ej elektroniskt.

Biopsier - allmänna råd

För dig som inte regelbundet skickar prover för histopatologisk analys kan följande rader kanske vara läsvärda. En klinisk patologisk diagnos förutsätter ett samspel mellan klinikern och patologen. Många gånger är den slutliga diagnosen nämligen avhängig inte enbart det histopatologiska utseendet i provet utan också i högst grad den kliniska bilden. Det ställs alltså vissa krav både på vävnadsprovet och den kliniska beskrivningen av patientens problem för att en korrekt diagnos ska erhållas. Några punkter att hålla i minnet kan vara:

1 Är provet representativt?

För att kunna identifiera de för läsionen typiska förändringarna måste dessa finnas med i provet. I vissa fall kan det röra sig om att ta en biopsi i ett rodnat område i stället för i ett vitt, ibland i ett lytiskt, ibland i ett sklerotiskt. I vissa fall (framför allt vid immunfluorescensdiagnostik; IF) kan en biopsi från intakt slemhinna vara att föredra. Vilket som är bäst i det enskilda fallet blir ett övervägande baserat på vilka frågeställningar och möjliga differentialdiagnoser som är aktuella.

2 Klinisk information

Ange anamnes- och statusuppgifter som kan vara av intresse till exempel tidigare sjukdom, medicinering, tobaksbruk, fyllningsterapi etc. Ibland kan det vara svårt att förutsäga vad som är information av intresse så skriv hellre för mycket än för lite. Kliniska bilder liksom röntgenbilder

Huvudprocess Tandvård; Parodontologi; Oral kirurgi; Oral medicin	Ansvarig Anna Arespång	Processledare Konstantin Sarkissov	Sida 1 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5409	Godkänt datum 2024-07-05	Version 9.0

kan vara till stor hjälp och tas emot tacksamt. Dessa återsändes tillsammans med remissvaret. Bilder kan skickas som pappersbilder, rtg eller i digital form, antingen på CD, USB-minne eller som E-mail attachment.

3 Behandling av vävnadsprovet

Vävnader för rutinhistologisk undersökning måste fixeras för att förhindra autolys (förruttelse). Det finns ett otal olika fixeringslösningar lämpade för olika ändamål men för rutinbruk rekommenderas 4 % formalinlösning. Formalin har mycket lång hållbarhet om den är buffrad på lämpligt sätt och man kan således alltid ha en flaska stående på kliniken. Vävnadsprov som ska undersökas med immunfluorescens teknik (IF) måste behandlas annorlunda eftersom fixering många gånger förstör de antigena strukturer som man vill kunna påvisa i provet. Därför bör dessa prover transporteras i särskild transportlösning, Michels medium (se nedan). Ytcellsavskrap för diagnostik av t.ex. Candida albicans eller utstryk av aspirat fixeras i 96 % alkohol under minst 30 min. Tänk på att planera provtagningen i god tid så att lämplig fixerings- eller transportlösning liksom transportförpackning finns till hands vid operationen/provtagningstillfället.

Fixeringsmedium

Biopsier för rutinhistologisk undersökning måste fixeras för att förhindra autolys vilket kan försämra eller omöjliggöra en korrekt analys av biopsin. Vävnadsprovet fixeras och transporteras därför lämpligen i **formalin**.



Immunfluorescens (IF)

Biopsier för IF skall transporteras i transportmedium som ej förstör preparatet med avseende på antigenicitet, helst Michels medium. Provrör med denna lösning kan beställas direkt från avdelningen till en kostnad av 50 kr/rör. Själva IF analysen kostar för närvarande 1450 kronor.
Tel: 040-665 84 91 (lab)

Remisser

Särskilda remissblanketter finns tillgängliga på [Remissblankett oral patologi.pdf](#) | [Använder Box](#)

Dessa kan ifyllas i datorn för utskrift på skrivare och bifogas provet.
Tel: 040-665 84 89 (sekretariat)

Transportförpackning

Preparaten måste förpackas på ett sådant sätt att transportröret är helt vid framkomsten. Lämpligen förpackas provrör i särskild transporthylsa som

Huvudprocess Tandvård; Parodontologi; Oral kirurgi; Oral medicin	Ansvarig Anna Arespång	Processledare Konstantin Sarkissov	Sida 2 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5409	Godkänt datum 2024-07-05	Version 9.0

skickas i vadderat kuvert. Skyddshylsor för transport av provrör tillhandahålles kostnadsfritt från avdelningen, på begäran.
Tel: 040-665 84 91 (lab)

Kostnad

Enkla PAD debiteras för närvarande med 795 kr enligt faktura månadsvis. PAD som kräver kompletterande färgning, immundiagnostik eller speciell hårdvävnadspreparation debiteras enligt särskild prislista. IF analys debiteras 1450 kr.
För vidare info: 040-665 84 89 (sekretariat)

Patientinformation

Postoperativ information som kan lämnas ut till patient vid provtagning.
Länk till VIS dokument [Vävnadsprov i munnen](#).

Huvudprocess Tandvård; Parodontologi; Oral kirurgi; Oral medicin	Ansvarig Anna Arespång	Processledare Konstantin Sarkissov	Sida 3 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5409	Godkänt datum 2024-07-05	Version 9.0